

frem med Forf. at antage, at en Del af Chacoens Indianere stammer ned fra Inkaer, som flygtede for Spanierne, er der vel næppe nogen Grund til; i hvert Fald er vort nuværende baade antropologiske og etnografiske Materiale allfor lille, til at en saa vidt-rækkende Slutning kan bygges derpaa.

Andre Træk i den omhandlede Stammes Kultur peger imidlertid Nord paa, mod Brasilien og Guayana. Saaledes beskrives *Kyaiya*-Festen, der holdes ved Indhøstning af Algarobaen o. a., som en udelukkende Mandsfest, idet kun Mændene tager Del i Dansene. Anm. kan ikke se andet, end at den saaledes maa jævnføres med *Yurupari*-Festerne hos Befolkningen i Rio Uaupés-Området, og at i det hele taget disse Fester er et Tegn paa, at Mændene hos Naturfolkene har betydelig mere med Planteavl en at gøre, end den gængse Mening er.

Som Missionær interesserer Forf. sig naturligvis særlig for det religiøse Liv hos sin Stamme. Verdens Skaber er en Skarnbasse; men han tager sig ikke af Verdens Gang. Forf. har ikke nødigt at undre sig herover, selvfølgelig behøver Skaberen ikke at være noget almægtigt Væsen, identisk med en øverste Gud, ja han er det i Virkeligheden saare sjældent, alene af den Grund at en »almægtig Gud« saa at sige intel Steds forekommer i Naturfolkens Religion. Interessant er det her hos dette sydamerikanske Folk at finde ganske den samme Verdensanskuelse, som er saa udbredt i Nordamerika (selve den uorganiske Verden er uskabt; et »første« Folk levede paa Jorden før Menneskenes Tilblivelse), denne mærkelige Synsmaade, som Jeremiah Curtin har gjort opmærksom paa i sin Udgave af de dejlige, kaliforniske Wintun- og Yana-Myter.

I øvrigt giver nærværende Bog en paalidelig og fængslende Skildring af Indianernes Syssel, deres statslige Forhold, deres Bohave, Redskaber o. s. v., den opruller saa at sige et Billede af deres Færd fra Vuggen — *sit venia verbo* — og til Graven, kaster Strejflys over deres Kampe med andre Stammer, udmaler Landsbyen under skiftende Forhold, og man maa give Forf. Ret i, at disse Naturfolk langt fra lever under de idylliske Kaar, som flygtige rej-sende har saa let ved at skildre. Meget er nu ændret, siden Missionen er begyndt at virke; de uhyggelige Barnemord finder ikke længer Sted, det fremskridthæmmende kommunistiske System forsvinder mere og mere, Befolkningen gaar over til at blive fast bosiddende, og ikke faa er blevet kristne. Nyttet det at nægte, at Etnografen græder Taarer

af Blod, naar et Folk saaledes opsluges af »Civilisationen«? Grubb's Maal er at lære Indianerne at stole paa sig selv og i videst mulige Grad staa paa egne Ben; han indser ganske rigtigt, at den mærkelige, hierarkisk-kommunistiske Jesuiterstat« ramlede uhjælpelig sammen, fordi det var Jesuiterne, der styrede, mens Indianerne lystrede aldeles mekanisk. Om han vil have Held med sig, vil Fremtiden vise. Missionens Berettigelse er omtvistelig, men staaer man over for en saa velmenende og helstøbt Personlighed — en Mand, der først og fremmest er en Mand — som Barbrooke Grubb, vilde det vidne om et surhjærnet Snæversyn, om man ikke respektfuldt højede sig for ham — man dele i øvrigt hans Anskuelse eller ej. Og ved sit aarelange Ophold i Vildmarken har han i al Fald ydet Videnskaben en uvurderlig Tjeneste. —

De fleste af Illustrationerne, der for Størstedelen er gode Fotografier, viser Situationer fra Indianernes Liv, etnografiske Genstande o. l.; Kortet forestiller ret umotiveret hele Sydamerika, og kun et, man kunde fristes til at sige mikroskopisk, Særkort viser de i Bogen omhandlede Egne. Til Værket er endvidere knyttet nogle kortfattede Tillæg, samlede af dets Udgiver, Morrey Jones. Saaledes skriver Prof. J. Graham Kerr om Chacoens Naturforhold i det hele taget, W. E. Agar specielt om Dyrverdenen. Et af Missionstationens Medlemmer, R. J. Hunt, fremsætter nogle sproglige Bemærkninger. De er — mildest talt — underlige.

Kaj Birket-Smith.

De danske Atlanterhavsoer, en orienterende Oversigt over Forholdene paa Island, Færøerne, Grønland og de dansk-vestindiske Øer med særligt Henblik paa den økonomiske Udvikling. (I Kommission hos G. E. C. Gad.)

Da Foreningen »De danske Atlanterhavsoer« blev stiftet, var en af de Opgaver, som først laa for Haanden, den, at sørge for en orienterende Skildring af Forholdene i de paagældende Landsdele, og man begyndte i Maanedskriftet »Atlanten« Offentliggørelse af en saadan. I Løbet af flere Aar (1904—1911) er det lykkedes at føre Planen igennem, og Foreningens Medlemmer er nu i Besiddelse af en op mod 900 Sider bindtrykt Bog, i hvilken de vil kunne søge Oplysning om Færøerne, Island, Grønland og Vestindien. Men dette store Arbejde, som er tilvejebragt ved Samarbejde

mellem just de Personer, som sad inde med de bedste Betingelser for Forstaaelsen af Forholdene paa hver sit Omraade, har Bud til mange flere end just Selskabets Medlemmer. Enhver Dansk, som interesserer sig for eller som har praktiske Interesser i de paagældende Landsdele, vil ikke her for-gæves søge Oplysning om disse.

Vel er et og andet bleven noget ændret i de seneste Aar, som jo overalt har været præget af Fremgang i vore fjærnere Rigsdele; men ved tillige at blive Medlem af Foreningen vil man let kunne faa det muligt manglende suppleret, idet Tidskrif-tet til enhver Tid har holdt Medlemmerne à jour med væsentlige Fremskridt, som har fundet Sted paa Atlanterhavssøerne eller som er planlagte sam-mesteds.

Bogen: »De danske Atlanterhavssøer« bestaar af fire Afsnit: et for hver af Landsdelene; Fyldigst er Vestindien behandlet, ligesom Grønland og Fær-øerne har et passende Omfang. Noget mindre om-lattende er Skildringen af Island, der aabner Bin-det; men til Gengæld findes der i Tidskriflet i de senere Aar netop mange instruktive Afhandlinger fra denne Ø, hvilke kan supplere Afhandlingerne i dette første Afsnit. Hvert saadant indeholder føl-gende Artikler: Omrids af Historie, Klima, Jorden, dens Art og Benyttelse, Plante- og Dyreliv, Befolk-ning, Samfærdselsmidler, Næringsveje, Handel, Skibs-fart samt Institutioner og Foranstaltninger til Nær-ingslivets Fremme.

Det har selvfølgelig været meget vanskeligt indenfor det Omraade, som kunde bevilges hver For-fatter, at faa alt med, som havde Betydning; men selv om man — som berørt — har kunnet ønske et og andet lidt fyldigere behandlet, skal det siges, at i det hele og store er alt væsentligt kommet med. Man sporer Redaktionens heldige Bestræ-belser for at dele Sol og Vind lige mellem Viden-skabsmænd og praktiske Folk. Ialt har følgende 30 Personer leveret Bidrag til Værket: Afd. Over-lærer L. Bergh, Professor Bøggild, Dr. phil. Bør-gesen, Dr. phil. Valtyr Gudmundsson, Dr. phil. Hartz, Stadslæge Hoff, Dr. phil. Jacobsen, mag. Helgi Jónsson, Prof. Finnur Jónsson, Kontor-chef Krenchel, Skolebestyrer, Lic. theol. Lawaetz, Isl., Købmand I. A. Lefolii, Landbrugsk. Chr. Madsen, fhv. Distriktslæge Gustav Meldorf, Mag. Bogi Th. Melsted, Dr. phil. Th. Mortensen, Ju-stitsraad, fhv. Kolonibestyrer R. Müller, Stadslæge

Dr. med. L. Neumann, Museumsinspektør C. H. Ostenfeld, Ingeniørkapt. Ramsing, Direktør, Kapt. Ryder, Adjunkt B. Sæmundsson, cand. mag. W. Thalbitzer, Professorinde Thora Thorodd-sen, Professor Th. Thoroddsen, Sysselmand Tu-linius, Skibsreder Thor E. Tulinus, Komman-dør F. Uldall, Sognepræst Poul Vibæk og afd. Afdelingschef ved Met. Institut Willaume-Jantzen.

Afhandlingerne er rigt og oplysende illustrerede og forsynede med nogle Oversigtskort. Alt ialt er »De danske Atlanterhavssøer« en Haandbog, som man hidtil har savnet. Den fortjener at finde en vid Udbredelse i Moderlandet, hvor Kendskabet til de fjærnere Rigsdele paa mange Punkter længe har været mangelfuldt.

Daniel Bruun.

Unteritalien, Sicilien, Sardinien, Malta, Korfu. Handbuch für Reisende von Karl Bædeker Leipzig 1911. Mit 30 Karten und 34 Plänen und Grundrissen, 15 Auflage.

Af denne fortræffelige Haandbog er atter ud-kommet et nyt Oplag, som er en væsentlig For-bedring af den tidligere Udgave, ikke alene i Hen-seende til, at den nu er à jour, hvad angaar de mange Forhold en Rejsesbog maa medtage, og som stadig er Forandringer underkastede, men ogsaa fordi der er medtaget adskillig flere Oplysninger og Kort end i den tidligere Udgave. Der er saale-des tilkommet Kort og Planer over Sorrent, Capri, Salerno, Amalfi-Ravello, Girgenti og Sassari, og helt fornyede er de over Paestum, Metapont, Tarent, Omegnen af Girgenti o. fl. Alle Kortene er ny re-viderede og tilfredsstillende fuldtud den Rejsendes Be-hov. Selv med store Fordringer til en Rejsahaand-bog vil vistnok de fleste blade den igennem uden at finde noget af Betydning, der mangler i denne Udgave. Indledningen indeholder blandt meget an-det et Afsnit om Klimaet og Sundhedstilstandene, en Introduktion i den antike Kunsts Historie, hvad de Italiensrejsende særlig har Brug for, samt et Kapitel om Kongeriget Neapels Historie og en Li-teratur-Fortegnelse over geografiske, kunsthistoriske og andre historiske Værker om de paagældende Egne i Italien. Et Studium af denne Haandbog forinden Rejsen til Nedre Italien, vil give den Rej-sende en Selvstændighed, som her vil være af Værdi.

O. Olufsen.